



Märt Pöder  
Margus Hendrikson

Teie 08.09.2021  
Meie 16.09.2021 nr 9-3.1/UP-18-003

**Arupärimine seoses Tartu linna üldplaneeringu ja planeeringu koostamise käigus toimunud ärakuulamisega**

Asutusesiseseks kasutamiseks  
Alus: AvTS § 35 lg 1 p 12 - Eraelu puutumatus kahjustav teave  
Märge tehtud: 16.09.2021  
Piirangu lõpp: 15.09.2096

Olete soovinud Rahandusministeeriumile saadetud pöördumises informatsiooni Tartu Agenda 21 (edaspidi Agenda 21) kehtivuse kohta ning Rohevõrgustiku planeerimisjuhendiga arvestamise kohta Tartu linna üldplaneeringus. Nimetatud teemad tõstasid ka üldplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste arutelul. Lisaks olete soovinud teavet ärakuulamise protsessi osas, mille kohta olete saanud täpsemat informatsiooni ministeeriumist.

Linn esitab täiendavad selgitused avalikul väljapanekul esitatud arvamuste osas võetud seisukohtade osas:

1. Kooskõla Rohevõrgustiku planeerimisjuhendiga. Nimetatu osas on esitatud ettepanek mida siinkohal on tsiteeritud: "Teeme ettepaneku viia üldplaneering kooskõlla Rohevõrgustiku planeerimisjuhendiga (Keskkonnaagentuur 2018) ning märkida üldplaneeringus ära ning selgelt eristada linnasisese rohevõrgustiku tuumikalad ja neid ühendavad rohekoridorid (planeerimisjuhend lk 17-18), kirjutada lahti, mida peetakse üldplaneeringus silmas kesklinna parkide süsteemi all ning mis roll on sellel Kesklinna parkide nagu Keskpark, Barclay plats, Ueturu plats, Lillemäe park, Loodusmaja park, Loomemajanduskeskuse park, Toomemäe looduspark jt sidumisel linna parkide ökosüsteemi ning kuidas tagatakse Kesklinna parkide side linna peamiseks ökotaristuks oleva Emajõe rohekoridoriga".

Linn selgitab täiendavalt ja veelkord, et rohevõrgustiku kavandamine üldplaneeringus on vastavuses rohevõrgustiku planeerimisjuhendiga. Linn on lähtunud eelkõige juhendis lk 44-47 toodust, milles toodu käsitleb linnade planeerimist. Leheküljel 17 ja 18 on juhendist selgitatud maakonnaplaneeringu ja üldplaneeringu rolli ja omavahelist sidusust rohevõrgustiku kujundamisel. Tartu maakonnaplaneeringus 2030+ linna territooriumil kajastatud rohevõrgustiku alad on põhimõttelises ulatuses linnas märgitud rohealadena. Lisaks maakonnaplaneeringus toodule on linna territooriumil oluliselt rohevõrku täpsustatud ( vt rohealade leppemärgiga näidatud alasid). Linn on rohevõrgustikku käsitletud ka seletuskirjas, kus eraldi on kirjeldatud rohevõrgustiku maapiirkonnast erinevat olemust ja planeerimise põhimõtet (Rohevõrgustik Tartu linnas koosneb metsadest, veekogudest, märgaladest sh looduslikest lammialadest, niitudest, puhkealadest, sh puhkemetsadest, põllu- ja rohumaadest. Linnalises keskkonnas on võrgustiku elementideks muuhulgas lisaks veel parkmetsad, pargid, tänavahaljastus, kalmistud, supelrannad, puhke-, spordi- ja kultuurirajatiste maa-alad, linnaaiandusmaad, looduslikud haljasmaad, kaitsehaljastuse maa-ala elurajoonide kaitseks, haljastus hoonestatud kruntidel. Lisaks täiendavad rohevõrku aedlinlikud elurajoonid. Nimetatud on käesoleva peatüki mõistes roheline võrgustiku elemendid. Seega võrgustik on väga mitmekesine, ulatudes kaitsealadest ja niitudest majakatustel olevate aedadeni. Rohelise võrgustiku säilitamise ja planeerimise eesmärgid on elurikkuse kaitse ja säilitamine, kliimamuutuste leevendamine ja kohanemine ning inimestele kvaliteetse elukeskkonna ning vabas õhus puhkamise ja liikumisvõimaluste tagamine. Rohevõrgustiku hulka loetakse ka linna veekogud ehk sinivõrgustik – Emajõgi ning väiksemad jõed, samuti järved, tiigid, ojad, kraavid, kanalid jm. Sinivõrgustiku ökosüsteemid mitmekesistavad rohevõrgustiku funktsioone ning loovad parema sidususe erinevate alade vahel).

Linn ei leia, et tugialade ja neid ühendavate koridoride väljatoomine on eesmärgipärane, kuna linnakeskkonnas oleva rohevõrgustiku kaitse – ja kasutustingimused kajastuvad kas otseselt või kaudselt maakasutuse juhtfunktsioonides ning maakonnaplaneeringus antud suunised kasutustingimuse osas ei ole kohandatavad linnakeskkonna rohealadele.

2. Agenda 21-ga seotu. Avalikul arutelul ja ka osapoolte ärakuulamisel jäi üles küsimus, kas Tartu Agenda 21 on kehtiv dokument või ei. Lisaks avaliku väljapaneku protsessis antud kirjalikule seisukohale, kus respekterides Agenda 21 toodud ja järgnevais strateegilistes dokumentides toodud põhimõtteid edasi arendades, kordab linn, et ei pea jätkuvalt Agenda 21 dokumenti kehtivaks. Agenda 21 on käsitletav pigem deklaratsioonina kui siduva arengudokumendina, kuna seda pole koostatud tänaseid õigusaktiga arengudokumendile esitatud nõudeid järgides. Kui kõrvutada Agenda 21 linna kehtiva arengustrateegia või arengukavaga või üldplaneeringuga, siis Agenda 21 on rakendatav vaid niivõrd, kui see on kooskõlas eelnimetatud arengudokumentidega. Ka koostamisel oleva üldplaneeringu puhul ei saa rääkida üldplaneeringu võimalikust vastuolust Agenda 21-ga. Otse vastupidi, linna arengudokumendid peavad olema kooskõlas üldplaneeringuga. Seega kui üldplaneeringuga isegi muudetakse mingeid põhimõtteid sellisel määral, et vastuolu objektiivselt eksisteerib, siis tuleks arengudokumendid hoopiski üldplaneeringuga kooskõlla viia. See ei tähenda aga, et üldplaneeringu kehtestamine peaks senikaua viibima. Vaatamata õiguslikele aspektidele on vahepealsel perioodil Agenda 21-le kui arengudokumendile jätkuvalt viidatud. Aga kuna linnavolikogu otsustas oma 28.06.2017 istungil toetada linnavalitsuse ettepanekut Agenda 21 kehtetuks tunnistamiseks, siis on sellega võetud poliitiline seisukoht, et Agenda 21 tulevikus enam linn arengudokumendina ei rakendata ega käsitleta ja sellele muudes arengudokumentides ei viidata. Juriidiliselt puudub otsene vajadus linnavolikogu 17.12.1998 määruse nr 67 eraldi määrusega kehtetuks tunnistamiseks. Lisaks ei ole Agenda 21 avaldatud Riigi Teatajas ega sealt terviktekstina leitav, mis on kohaliku omavalitsuse õigustloovate aktide kehtivuse eelduseks. Kõik kehtivad õigusaktid avaldatakse Riigi Teatajas.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)  
Reno Laidre  
abilinnapea

Indrek Ranniku 736 1262  
Indrek.Ranniku@tartu.ee